

Piteå den 31/5-2024

D.nr: LI2023702459

Remissvar avseende Boverkets förslag till införande av gränsvärden för klimatdeklarationer av byggnader

Lindbäcks Bygg AB, tackar för möjligheten att kommentera förslaget, ser positivt på att Boverkets rapport har skickats på remiss och tillstyrker förslaget att tidigarelägga införandet av gränsvärden för klimatdeklarationer. Lindbäcks anser dock att de föreslagna nivåerna behöver skärpas och att skärpningen av nivåerna bör ske raskare och med större steg än den föreslagna tidplanen.

Bygg- och fastighetssektorn i Sverige står för drygt en femtedel av Sveriges totala utsläpp av växthusgaser. Genom ett stort fokus på energianvändning i driftsfasen har bygg- och fastighetssektorn minskat utsläppen av växthusgaser framgångsrikt mellan åren 1993 och 2020. Däremot har inte utsläppen från byggande och renovering minskat under perioden och dessa utsläpp utgör nu relativt sätt den absolut största andelen över livscykeln. Det innebär att det vilar ett stort ansvar på sektorn, men också att det finns en stor potential att minska Sveriges totala klimatutsläpp genom att kraftfullt minska utsläppen från byggandet.

Huvudmotivet till att tidigarelägga införandet av gränsvärden är enligt Boverkets rapport "det stora behovet av att minska klimatpåverkan snabbt". Det akuta behovet av att agera snabbt är också något som också lyfts fram i IPCC:s senaste utvärderingsrapport, som visar att klimatet på jorden förändras allt snabbare, havsnivåerna stiger och förekomsten av olika slags extremväder ökar. Enligt IPCC är det fortfarande möjligt att undvika katastrofala klimatförändringar, men då krävs omedelbara och kraftfulla åtgärder för att minska utsläppen.

Enligt IPCC-rapporten finns det redan idag teknik för att halvera utsläppen till 2030 inom alla samhällssektorer, alltså även inom byggsektorn. Det som behövs nu, för att minska klimatutsläppen från byggandet, är politisk handlingskraft för att styra sektorn i rätt riktning.

Det går redan idag att bygga med lägre klimatpåverkan än de gränsvärden som är föreslagna för 2025, med såväl trä som betong. För att lagen om klimatdeklarationer ska styra mot målet, dvs att tvinga byggprojekt med en hög klimatpåverkan att vidta åtgärder, behöver gränsvärdena vara lägre än de nu föreslagna gränsvärdena för 2025.

De föreslagna gränsvärdena för flerbostadshus är mer än dubbelt så höga (375 kg CO₂-eq/m² BTA) som de föreslagna gränsvärdena för småhus (180 kg CO₂-eq/m² BTA).

Av de klimatdeklarationer som har kommit in fram till dags dato kan vi dock konstatera att det inte skiljer mer än en faktor 1,14 mellan de deklarerade flerbostadshusen och de deklarerade småhusen.

Eftersom de nu inrapporterade deklARATIONERNA inte inkluderar invändiga ytskikt och installationer går dessa värden inte fullt ut att jämföra med de föreslagna gränsvärdena. Dock visar IVL-rapport C773 där de byggdelarna som föreslås ingå i gränsvärdet vad som är möjligt redan idag.

Boverket lämnar inget författningsförslag om att en separat redovisning av mängden bundet förnybart biogent kol i långlivade byggprodukter, vilket är en fråga byggsektorns aktörer har ett stort intresse för. Motivet som anförs är att det ännu så länge inte finns någon konsensus kring hur en biogen kolinlagring i byggnader miljömässigt ska värderas, men att arbetet inom EU i frågan bör följas, och att en eventuell anpassning kan göras när det finns en bättre kunskap. Vi konstaterar att det nu gått drygt ett år sedan Boverkets förslag skickades till regeringen våren 2023 och att kunskapsläget hunnit förflyttas sedan dess. Nyligen enades EU om ett ramverk för certifiering av kolkrediter, det s.k. "Carbon Removal Certification Framework". Enligt detta ramverk inkluderas inlagring av kol i långlivade produkter, så som träbaserade byggprodukter, med en varaktighet på minst 35 år.

Vi anser att det är självklart att biogen inlagring av kol ska inkluderas i klimatdeklARATIONERNA.

Vi ser vidare att man bör tydligare definiera vad som menas med specialbostäder. I remissen på sidan 71 nämns att "Specialbostäder avser bostäder för äldre, studenter, unga eller personer med funktionsnedsättning". Ingår därför exempelvis studentbostäder i gruppen specialbostäder innebär det att man skulle tillåta en något högre klimatpåverkan än om det hanterades som ett flerbostadshus.

Vi tillstyrker förslaget med följande synpunkter:

1. Det föreslagna gränsvärdet för flerbostadshus måste vara mer ambitiöst redan från 2025 och övriga kategorier (exklusive småhus) bör ligga i linje med dessa. Nivån för gränsvärdena bör tas fram med utgångspunkt från de klimatdeklARATIONER som nu inkommit och redovisats i Boverkets klimatdatabas och som därmed kan sägas vara representativa för vad sektorn redan dag har förmåga att nå.
2. Skärpningsintervallet bör vara tätare. Mot bakgrund av det stora behovet av omedelbara och kraftfulla åtgärder anser vi vidare att fem år är ett alltför långt intervall för skärpning av gränsvärdena. Detta intervall bör åtminstone initialt vara tätare, för att kunna få en brantare kurva och en halvering till 2030.
3. En långsiktig plan som sträcker sig till 2045 tas fram. Detta för att koppla utvecklingen till Sveriges klimatmål, och även målen i bygg- och anläggningssektorns "Färdplan för fossilfri konkurrenskraft" samt de regionala/klimatinitiativen ex LFM30.

4. Det bör införas en incitamentsmodell som premierar byggnader som går längre än vad kravet stipulerar. Utformning av en sådan modell bör ske i samråd med branschen.
5. Biogen inlagring av kol ska inkluderas i klimatdeklarationerna.

Vi anser vidare att Boverkets klimatdatabas måste inkludera representativa datamängder för samtliga material som kan ingå en byggnad, som alternativ till specifika EPD-data. Detta för inte lägga en orimligt stor ekonomisk börda på framförallt små och medelstora byggprodukttilverkare.

Vi anser också att det är av största vikt att såväl gränsvärden som redovisningsprinciper samordnas i Norden, och följer utvecklingen på EU-nivå.

Till sist – om motivet till det reviderade lagförslaget är att driva klimatförbättringar kan man fråga sig om att tillföra ytterligare byggdelar redan 2025 när användandet av schabloner är basen, är vägen att gå? Kan det klimatförbättrande arbetet drivas bättre om man fokuserar på dagens avgränsning av byggdelar? Ger det utrymme för att skapa administrativa system för en effektiv informationsinhämtning som kan vara på plats 2027 när lagen utvidgas? Fler EPD:er? Ger det mer tid och utrymme att ta fram mer korrekta klimatdata för byggdel 7 och 8 som i sin tur kan forma riktigare gränsvärden om de ingår 2027?

Dessutom när man ser lagen som är tänkt 2027 – önskar man använda klimatdeklarationerna som ett styrmedel för att driva utvecklingen mot mindre utsläpp – bör det då även gälla energiförbrukning under användarfasen? Finns det något incitament att välja energityper/källor med lägre klimatavtryck när man i klimatdeklarationen ska räkna med genomsnittssiffror? Driver man medvetna val och kravställande mot energileverantörer på det sättet?

För Lindbäcks Bygg AB,

Annica Lindbäck (Hållbarhetsansvarig)

Ida Edskär (Teknisk chef och FoU chef)

Frågor kan ställas till

Tfn: 070-074 44 76

e-post: annica.lindback@lindbacks.se